

**Tampereen evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä
Pättiniemen ranta-asemakaava****Kaavaehdotuksesta annettujen lausuntojen ja muistutusten vastineet**

LAUSUNNOT

1. ELY-keskus
2. Pirkanmaan Liitto
3. Maakuntamuseo

1. ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO KAAVAEHDOTUKSESTA

Ranta-asemakaava-alue sijaitsee Tampereen keskustasta koilliseen Aitolahden pohjoisrannalla Hirviniemen alueella Pättiniemessä. Maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 ranta-asemakaava-alue kuuluu maakuntakaavaehdotuksen mukaiseen maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan, sekä M-alueeseen ja kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeeseen. Pääosa ranta-asemakaava-alueesta kuuluu arkeologisen perinnön ydinalueeseen. Lisäksi kohdemerkinnällä on osoitettu maakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde (Pättiniemen huvila, ent. Björknäs). Alueella on voimassa ympäristöministeriön 28.2.1994 vahvistama Aitolahti - Teisko rantayleiskaava, jossa lähes koko kaavoitettava alue on osoitettu leirikeskusalueeksi, RT-1(3000). Suluissa oleva luku tarkoittaa alueen rakennusoikeutta. Pättinlahden rantaa on osoitettu venesatamaksi tai venevalkamaksi, LV-1. Kaava-alueita rajaa lännessä, pohjoisessa ja idässä maa- ja metsätalousvaltainen alue, M. Merkinnöillä ”R 5” ja ”R 6” on osoitettu kaksi merkittävää rakennusta, edellisen tarkoittaessa Aitolahden entistä pappilaa ja jälkimmäisen niemen kärjessä sijaitsevaa Pättiniemen huvilaa (ent. Björknäs). Vireillä olevassa Pohjois-Tampereen strategisen yleiskaavan luonnoksessa alue on merkitty kyläalueeksi. Alue on muuta maaseutua tiiviimmän rakentamisen alue. Alueelle sijoittuu asutusta ja siihen liittyviä palveluita sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia yritys-, työskentely- ja teollisuustiloja. Alueella tulee huomioida olemassa olevien maatilan talouskeskusten toiminta. Nykyinen alueella voimassa oleva rantaosayleiskaava säilyy voimassa ja strateginen yleiskaava toimii ohjeena yksityiskohtaisempien suunnitelmien laatimiselle.

Kaavan tavoitteet ja rakentamisen määrä

Ranta-asemakaavan hakijan tavoitteena on muodostaa seurakuntayhtymän tarpeisiin kahteen erilliseen kortteliin matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta, joille voidaan sijoittaa myös leirikeskus ja sen toimintaa tukevia majoitus-, yhteis- ja huoltorakennuksia. Nämä alueet kattavat hieman yli puolet kaava-alueesta. Loput muodostuvat maa- ja metsätalousalueesta sekä teialueesta. Ranta-asemakaavassa on osoitettu korttelialuetta matkailua palvelevia rakennuksia varten. Alueelle saa sijoittaa myös leirikeskuksen ja sen toimintaa tukevia majoitus-, yhteis- ja huoltorakennuksia. Lisäksi kaavassa on osoitettu maisemallisesti arvokasta peltoaluetta, maa- ja metsätalousaluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja sekä teialuetta. Ranta-asemakaavalla on osoitettu kerrosalaa yhteensä 6190 k-m², joten aluetehokkuus on alle 0,05. Rakennusoikeus lisääntyy voimassa olevaan yleiskaavaan nähden 3190 k-m²:llä.

ELY-keskuksen kannanotto

Alueella voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa Aitolahti-Teisko rantaosayleiskaavassa on osoitettu rakennusoikeutta 3000 k-m². Ranta-asemakaavaehdotuksessa on kerrosalaa yhteensä 6190 k-m², joten rakennusoikeus lisääntyy voimassa olevaan yleiskaavaan nähden 3190 k-m²:llä. Yleiskaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Ranta-asemakaavan tavoitetta rakennusoikeuden lisäämisestä tulee erityisesti arvioida suhteessa alueen yksityiskohtaisempaa suunnittelua ohjaavan yleiskaavan rakennusoikeuteen ja sitä kautta myös maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteiden toteuttamiseen sekä vakiintuneeseen rantojensuunnittelukäytäntöön nähden. Suunnittelualueella on toteutettu keskitetty vesihuolto paikallisen osuuskunnan toimesta, jolla on liitetty mm. kaava-alue Nurmin vesihuolto-osuuskunnan vesi- ja jätevesiverkostoihin. Alueen luontoarvot on otettu huomioon ELY-keskuksen luonnosvaiheen antaman lausunnon mukaisesti. Uudisrakennukset tulee sijoittaa peltojen ja metsien reuna-alueille siten, että pystytään säilyttämään vanhoja peltoalueita sekä maisemia avoimina. RM-2 korttelin 1 koillisosaan vanhan pappilan läheisyyteen suunnitellut majoitusrakennukset (6kpl) tulee sijoittaa huolellisesti siten, että entisen pappilan rakennusten sijaintiin ja vanhaan puutarhaan kiinnitetään erityistä huomiota. Lisäksi korttelin rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva avo-oja, joka on määrätty säilytettäväksi (oja sl). Ojan virtaamaa ei saa heikentää korttelin rakentamisella.

Vastine: Ranta-asemakaavaa laaditaan alueen rakennusoikeuden määrittämiseksi ja leiritoiminnan kehittämiseksi uudisrakennuksilla. Majoitusrakennusten rakennusalat on osoitettu metsänreunaan maisemallisista syistä. Alueella sijaitseva avo-oja on merkitty ranta-asemakaavaan, eikä sen päälle

ole osoitettu rakennusoikeutta. Lisäksi kaavassa on annettu ojan säilymistä koskeva määräys.

2. PIRKANMAAN LIITON LAUSUNTO KAAVAEHDOTUKSESTA

Ranta-asemakaavan laatimisella on tarkoitus mahdollistaa merkittävä määrä uutta rakentamista maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Kaavavalmistelussa on selvitetty alueen arvokkaat ominaispiirteet. Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että kaavamääräyksillä ohjataan uudisrakentamisen muodonantoa ja materiaalivalintoja maaseudun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin nojautuen. Pirkanmaan liiton näkemys on, että alueen uudisrakentamisessa päästäisiin pienimuotoisemmalla massoittelulla alueen arvot hyvin huomioon ottavaan ja tasapainoiseen lopputulemaan. Lisäksi Pirkanmaan liitto kannustaa laatimaan kohdealueelle uudisrakentamista koskevat tarkemmat rakentamistapaohjeet, jotka edistävät herkkien kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen säilymistä.

Vastine: Rakennustapaohjeiden laatimista ei ole nähty tarpeelliseksi, koska kyseessä on ranta-asemakaava, jossa on annettu rakentamiselle melko tarkat määräykset. Ranta-asemakaavan totetuksessa tullaan pitäytymään uusien, vuoden 2017 jälkeen tehtyjen leirimökkirakennusten muotokielessä.

3. PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEON LAUSUNTO KAAVAEHDOTUKSESTA

Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta hankkeesta. Maakuntamuseo on antanut ranta-asemakaavasta aiemmin lausunnon (DIAR: 170/2017), jossa maakuntamuseo toi esiin kaava-alueen merkittävät kulttuurihistorialliset arvot ja esitti useita korjauksia kaavaluonnokseen. Edellisessä lausunnossaan Pirkanmaan maakuntamuseo kiinnitti huomiota pappilan päärakennuksen koillis- ja itäpuolella olevan vanhan peltoalueen reunalle sijoitettuihin majoitus-, yhteis- ja huoltorakennuksiin. Maakuntamuseo kritisoi rakennusten sijoittumista maisemallisesti tärkeälle peltoalueelle. Kaavaratkaisua on nyt kehitetty jonkin verran tältä osin määräämällä peltomaiseman reuna-alueelle suojakasvillisuutta. Istutettavaksi alueen osaksi tulisi kuitenkin osoittaa myös MA-1-alueen rakennusalaan rajautuva eteläreuna. Tällä on merkitystä erityisesti siinä tapauksessa, että pohjoisimmat majoitusrakennukset jäisivät jostakin syystä toteuttamatta. Maakuntamuseo toi edellisessä lausunnossaan esiin myös sr-1-merkintää koskevan määräyksen korjaustarpeen. Tältä osin kaava on kehitetty maakuntamuseon ohjaamaan suuntaan. Myös arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseon kommentit on pääosin otettu huomioon. Edellisessä lausunnossa esitettyä uudisrakentamisen väljentämistä ei kuitenkaan ole tapahtunut. Maakuntamuseo on todennut mm., että Hirviniemen Kiikkisen historiallisen asuinpaikan (mj.rek.nro 1000011515) arvo muinaisjäännöksenä heikkenee ja sen hahmottaminen hämärtyy entisestään, mikäli suunnitelluille rakennusaloille rakennettaisiin havainnepiirroksen tapaan runsaasti majoitusrakennuksia. Luonnosvaiheen jälkeen v. 2017 on tullut voimaan uusi Pirkanmaan maakuntakaava, jonka mukaan pääosa ranta-asemakaava-alueesta kuuluu arkeologisen perinnön ydinalueeseen. Merkintään liittyy suunnittelumääräys: Alueella sijaitsevien muinaisjäännösalueiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi otettava huomioon muinaisjäännösten suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaisiin maisema-alueisiin ja/tai kulttuuriympäristöihin. Hirviniemen Kiikkisten tilan historia palautuu 1500-luvulle, ja siihen liittyvät arkeologiset kohteet ympäristöineen muodostavat Vanhan Pappilan miljöön vanhimman kerrostuman. Historiallisen asuinpaikan itä- ja koillispuoleinen pelto-alue on merkitty alueen vanhimpiin karttoihin ja on vuosisatojen ajan ollut merkittävä osa asuinpaikan ympäristöä. Peltoaukea kertoo historiallisen asuinpaikan elinkeinoista ja tukee siten muinaisjäännöksen ymmärrettävyyttä. Ymmärrettävyys ja ympäristön säilyneisyys ovat tärkeitä muinaisjäännöksen arvoon liittyviä kriteereitä. Maakuntamuseo esittää, että maakuntakaavan em. määräys otetaan ranta-asemakaavassa huomioon laajentamalla MA-1-aluemerkintää nykyisen peltoalueen lounaiskulmaan- muinaisjäännösalueelle sekä sen pohjois- ja itäpuolen lähiympäristöön. Muinaisjäännöksen asemaa historiallisessa viljelymaisemassa ja yhteyttä peltoaukeaan tulisi myös tukea laajentamalla pellon länsi- ja eteläreunaan suunniteltujen rakennusalojen välistä tilaa, jotta maakuntakaavan määräyksessä mainittu muinaisjäännöksen liittyminen arvokkaaseen maisema-alueeseen olisi huomioitu. Päivitetty kaavaehdotus pyydetään toimittamaan nähtäväksi Pirkanmaan maakuntamuseoon. Myös kaavan hyväksymispäätös valitusosoituksineen tulee lähettää viipymättä maakuntamuseoon.

Vastine: Päivitetään maisemallisesti arvokkaan peltoalueen rajausta esitetyllä tavalla.

MUISTUTUKSET

Muistutus 1

Muistutus 2

Muistutus 3

Muistutus 4

Muistutus 5 (Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry)

MUISTUTUS 1

Asia 1: Virhe: Vuoden 2019 tienrakennussuunnitelmaa ei ole koskaan hyväksytty Köllintien tiehoitokunnassa, vaikka yhteisöjäsenet (Tampereen srk, Ensilä) ovat asiaa kiivaasti ajaneet. Suunnitelma on aivan liian vaatimatonta suuruusluokkaa kestävänsä ensin rakennusurakan, sitten toiminnasta aiheutuvan liikenteen kasvun. Paikallisasukkaat joutuvat kärsijöiksi.

Asia 2: Arkeologiset ja luonnonsuojelliset näkökohdat on kiitettävästi otettu suunnitelmassa huomioon, kulttuurisia ei lainkaan. Tämä suunnitelma tuhoaa täysin Pappilan peltovainion eikä maisemaa koskevassa selvitysaineistossa ehdotettua Björknäsin huvilan suojelua ja kunnostusta mainita suunnitelmassa lainkaan. Tästä pitäisi aloittaa.

Asia 3: Suunnitelma ei ota lainkaan huomioon sitä, että ns Pappilan ranta laitureineen on ollut n. 100 vuotta kylälaisten pysyvässä käytössä (laivaliikenne, pyykinpesu, veneiden säilytys, uinti)- Paikallisväestön tarpeilla ei suunnitelmassa ole sijaa. Heidät nähdään kuten seurakunnan edustaja on todennut "potentiaalisena uhkana" projektille. Kirkosta eroamisia on jo tapahtunut, ja tulee taatusti lisää, jos asia etenee nykymuodossaan.

Asia 4: Suunnitelma on siltä osin kiitettävän rehellinen, että se puhuu "matkailua palvelevasta rakentamisesta" (ei siis suinkaan pelkästään leiritoiminnan edistämisestä). Ydinkysymys vain jää esittämättä ja perustelematta: kuuluuko matkailun edistäminen esim. mökkivuokrauksen muodossa todella seurakunnan perustehtäviin? Eikö julkisilla varoilla toimivan yhteisön mökinvuokraus lisäksi edistä liiketoiminnan vinoutumista? Yksityinen yrittäjä panee likoon itse hankkimiaan varoja, seurakunta verorahoja.

Suunnitelma pitää hylätä.

Vastine: Kiikkistensalmentien tienhoitokunnan muistio on kaava-asiakirjojen liitteenä.

Tarkennetaan hyväksymättömyystilanne kaavaselostukseen.

Peltovainio ei tuhoudu sen reunalle rakennettavien leirimökkien rakentamisesta. Pappilan rannan laituri on seurakunnan rakennuttama laituri joka sijaitsee seurakunnan maalla. Seurakunta ei ole valvonut tai estänyt muita laiturin käyttäjiä.

MUISTUTUS 2

Tervehdys! Lapsena alueella kesiä viettäneenä annan pienen lisätiedon kohtaan arkeologinen inventointi. Ko aineiston kohdassa Muut kohteet; 8. Kiikkinen 3 kerrotaan kohteen löydösten liittyvän leirikeskuksen toimintaan. Ehkä sitäkin, mutta kohdalla sijaitisi sotien ympärillä ja aina 1950 alkupuolelle asti pyykinpesupaikka. Sitä käyttivät lähistön asukkaat yhteisesti. Siinä oli valurautapata tulisijaksi aseteltujen luonnon kivien päällä. Istuinkiviä ympärillä. Leirikeskusta ei silloin ollut vielä olemassa. Siihen aikaan Pättinniemi eli Björknäs oli Klingendahl Oy:n henkilöstön kesäkotona. Pättinniemi nimitystä en muista käytetyn.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

MUISTUTUS 3.

Kertoisitteko ystävällisesti mihin tarkoitukseen esitetyt Pättiniemen talot on tarkoitettu? Olemme löytäneet vain tiedon "matkailua palvelevia rakennuksia". Tarkoittaako tämä yksityisten ihmisten mökkikylää? Teiskon alueella matkailu on hyvin vähäistä ja teiskolaiset haluavat tietää ihan konkreettisesti mitä rakennuksilla tehdään?

Vastine: Rakennukset tehdään seurakunnan leiritoiminnan ja siihen liittyvän matkailun ja majoittamisen mahdollistamiseksi. Kyseessä ei ole yksityisten ihmisten mökkikylä, vaan retkeily- ja leiritoimintaan liittyvät majoitusrakennukset. Seurakunta voi toki vuokrata mökkejä myös alueen asukkaille tai muille mökkiläisille.

MUISTUTUS 4.

Ilmoittaudumme osallisiksi kaavahankkeeseen. Suunnittelun kaava-alueen lähistön asukkaina katsomme, että kaavaa ei tule hyväksyä esitetyssä laajuudessa. Kaavoituksen perustelu on rauennut, suunnitelma sisältää puutteita, valmistelussa on annettu väärä lausunto, kaavoitus rikkoo konkludenttia sopimusta sekä suunnitelmassa ei ole riittävästi huomioitu vaikutuksia liikenteeseen ja ympäristöön.

Kaavoituksen tarkoitus ja perustelu

Kaavahankkeen alkaessa sen tarkoituksena ja perusteluna oli, että Pättinniemi tulee jatkossa toimimaan seurakunnan leiritoiminnan painopistealueena ja luoda puitteet ympärivuotiselle leiri-, koulutus- ja muille seurakuntien toiminnolle. Hankkeen aloituksen (syksy 2015) jälkeen Tampereen seurakuntayhtymä on ostanut entisen Diabeteskeskuksen (kevät 2018), jonne on keskittänyt toimintaansa. Keskus (nykyisin AitO toimintakeskus) on laaja ja mahdollistaa ympärivuotisen toiminnan. Keskuksella on käytössä nykyaikainen suurtauluskeittiö ja modernit toiminta- ja majoitustilat, joita seurakuntayhtymä on kunnostanut v. 2019-20.

Aito-keskus on tarjonnut riittävän kapasiteetin ja toimivat puitteet seurakuntayhtymän leiritoimintaan. AitO-keskuksen ja Pättinniemen jo rakennettujen mökkien kapasiteetti on vajaakäytössä. Osoituksena kapasiteetin vajaakäytöstä on seurakuntayhtymän harjoittama aktiivinen AitO-keskuksen markkinointi seurakuntayhtymän ulkopuoliseen käyttöön (mm. yritystilaisuudet, saunaillat, erilaiset juhlat). Markkinointia on paitsi nettisivuilla (ote alla) ja myös Aamulehden kirjoittamien artikkelien (mm. Moro-liitteen juttu AitO-keskuksen Virkkula-huvilasta) muodossa.

Ranta-asemakaavaehdotuksessa esitetään suurtauluskeittiön ja majoitustilat käsittävän huolto/päärakennuksen rakentamista Pättinniemeen, ja kaikkiaan 19 varustellun (keittiö, sauna, makuuhuoneet) ympärivuotiseen majoittumiseen soveltuvan mökin rakentamista Pättinniemen ja Aitolahden Vanhan Pappilan läheisyyteen. Huomioiden AitO-keskuksen ja Pättinniemen v. 2019 valmistuneiden vuokramökkien käyttöasteen on ilmeistä, että vuonna 2015 esitettyä tarve uuden suurleirikeskuskompleksin rakentamiseen on väistynyt. Huomiona lisäksi, että erillismökkien käyttäminen lasten/nuorten leiritoimintaan, esimerkiksi rippikoulujen järjestämiseen, on yhteisön turvallisuuden ja yhteisöllisyyskokemuksen osalta huonompi vaihtoehto, kuin leirien järjestäminen AitO-keskuksen tapaisessa rakennuksessa, missä keskinäinen kanssakäyminen ja leiriläisten turvallisuudesta huolehtiminen on helpommin hoidettavissa.

Katsomme, että verotusoikeutta nauttivan seurakuntayhtymän ei ole soveliasta kilpailla mökki- ja tapahtumatuotannon alalla omarahoitteisesti toimivien yritysten ja yrittäjien kanssa. Leiritoiminta lasten ja nuorten parissa on arvokasta ja seurakuntayhtymälle ominaista toimintaa; siihen nykyinen AitO-keskus tarjoaa loistavat puitteet!

Alueella on voimassa Ympäristöministeriön 28.2.1994 vahvistama Tampereen kaupungin Aitolahti-Teisko Rantayleiskaava. Siinä lähes koko kaavoitettava alue on osoitettu leirikeskusalueeksi, RT-1(3000). Mökkivuokraustoiminta ei vastaa rantayleiskaavan käyttötarkoitusta.

Kiikkisensalmen tie

Useassa huomautuksessa todettiin, että Kiikkisensalmentie ei kestä lisääntyvää liikennettä. Vastineessaan arkkitehtitoimisto väittää: ”Liikennealue osoitetaan kaavassa riittävän leveänä, jotta se mahdollistaa tien parantamisen. Liikennealuevaraukset on levennettävissä tienhoitokunnan 27.1.2020 hyväksymän tienhoitosuunnitelman mukaisesti.” Arkkitehtitoimisto syyllistyy väärään lausuntoon, koska tienhoitokunta ei ole hyväksynyt tienhoitosuunnitelmaa kokouksessaan 27.1.2020. Kokouksessa päätettiin seurakuntayhtymän ehdollisesta, tien kunnostamiseen liittyvästä erillisrahoituksesta. Arkkitehtitoimiston viittaama ”tienhoitosuunnitelma” on neljän tieosakkaan, (tienhoidon osalta maallikkojen) laatima tien akuutit, normaalia tienhoitoa vaativimmat korjauskohteet yksilöivä dokumentti. Dokumentista on huomioitava, että sen laatinut työryhmä ei ollut yksimielinen esitettyjen toimenpiteiden riittävydestä suhteessa täysimääräisen ranta-asemakaavan mukanaan tuomaan tien lisääntyneeseen käyttöön.

Kiikkisensalmentietä ei ole perustettu kunnolla ja sen pohjalla on savi. Vaikka tielle on ajettu vuosien ajan runsaasti murskettä, se kuoppaantuu helposti ja savi nousee tien pintaan. Tienpohjan kantokyky siis tuskin kestäää lisääntyvää liikennettä ja rakennusvaiheen raskaita ajoneuvoja ilman perusteellisempia parannustoimia. Kuvat 1 ja 2 on otettu helmikuussa 2020 Kiikkisensalmentieltä ja ne havainnoivat tien kuoppaisuutta sekä saven pintaan pursuamista.

Kaavan liitteenä olevaa tienparannussuunnitelmaa ei ole päätetty toteuttaa ja sen kokonaisrahoitus on jäänyt auki. Tiekunta ei ole pyytänyt suunnitelluista korjauksista tarjouksia. Suunnitelmassa on todettu puutteita, joista liikenneturvallisuuden kannalta merkittävin on Kiikkisensalmentien risteys Aitoniementieltä. Risteyksestä tosin tullaan purkamaan vanha Keson sauna, mikä parantaa näkyvyyttä lännestä (Aitoniemen suunnasta) käännyttäessä Kiikkisensalmentielle ja päin vastoin. Se ei kuitenkaan paranna näkyvyyttä idästä (kaupungin suunnasta) käännyttäessä. Mutkasta ja mäestä johtuen vastaantuleva auto saattaa jäädä havaitsematta, vaikka etäisyys olisi alle viisi metriä. Alkuperäisessä tien perusparannussuunnitelmassa liittymää oli tarkoitus leventää itään päin. Tällöin tie olisi jouduttu osittain rakentamaan kiinteän muinaismuistoalueen päälle, joten suunnitelmasta jouduttiin poistamaan liittymän leventäminen. Suunnitelma ei paranna tältä osin liikenneturvallisuutta.

Kiikkisen laituri

OAS-vaiheen huomautuksessa on todettu, että Kiikkisen laivaranta on ollut kyläläisten yhteiskäytössä mm. uimarantana. Vastineessa Arkkitehtitoimisto toteaa: ”Huomautuksessa mainittu laivaranta on osoitettu kaavaluonnoksessa venevalkama-alueeksi, johon ei kuitenkaan kohdistu muilla kiinteistöllä oikeuksia, eli kyseessä on yksityinen, seurakunnan omistama venevalkama. Kaavan laatiminen ei muuta tilannetta nykyisestä.” Tämä ei pidä paikkaansa, koska

kaavan laatiminen muuttaa tilanteen nykyisestä. Voidaan nimittäin katsoa olemassa olevan hiljainen (konkludenttinen) sopimus maan omistajan ja kyläläisten välillä, koska ranta on ollut yhteiskäytössä maanomistajien suostumuksella, jo ennen kuin maa-alue on siirtynyt seurakuntayhtymän omistukseen. Käytäntö on tähän saakka jatkunut seurakuntayhtymän hiljaisella hyväksynnällä.

Maisemalliset arvot ja häiriöt

Kaavahanke kohdistuu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Aitolahden Vanhan Pappilan itäpuolen pellolle suunnitellut rakennukset on sijoitettu maisemallisesti erittäin näkyvälle paikalle. Vaikka suunnitellut istutukset kasvaessaan vähentävätkin rakennusten näkyvyyttä, on niiden vaikutus merkittävä vain osan vuotta.

Kylän asukkaina olemme myös huolissamme lisääntyvän tilavuokraustoiminnan aiheuttamasta häiriöstä. Jo nykyisellään toiminta aiheuttaa ajoittain merkittävää meluhaittaa ja häiritsevää käytöstä pihapiirien välittömässä läheisyydessä. Tavanomainen seurakunnan leiritoiminta äänineen on ymmärrettävää, mutta seurakuntayhtymän ei tule mahdollistaa tai edesauttaa toimintaa, mihin näyttäisi kuuluvan yömyöhään jatkuva kovaääninen musiikin soittaminen ja humalaisten örinä maaseudun kesäyössä.

Muistutuksen mukana on toimitettu kaksi valokuvaa Kiikkistensalmentiestä sekä ote seurakunnan internet-sivuilta.

VASTINE: Kaavaselostusta täydennetään ja tarkennetaan esitettyjen puutteiden osalta, joka kuuluu normaaliin kaavoitusprosessiin. Aiemmassa vaiheessa todettu vastine huomautukseen kaava-aineistosta ja laiturista ei ole väärä. Laiturille ei ole kiinteistötietojärjestelmään kirjattua rasitetta, ja se ei sijaitse kunnan omistamalla tai muulla yleisellä yhteisellä maa-alueella. Se, että seurakunta ei ole puuttanut laiturin käyttämiseen muiden toimesta johtuu siitä, ettei laituria ole valvottu ja sen valvomisesta olisi koitunut huomattavaa vaivaa. Laituri sijaitsee seurakunnan omistamalla maalla, eikä sinne pääse yleisiä teitä pitkin, vaan ainoastaan seurakunnan omistamien maiden kautta. Seurakuntayhtymällä on kiinteistöstrategiassa (yhteinen kirkkovaltuusto 14.11.2019) selkeä suunnitelma myös leirikeskusten tulevaisuuden osalta. Leirikeskustoiminnot keskitetään kolmioon Aito-keskus - Pättinniemi/Aitolahden vanha pappila – Luhtaanranta. Tähän kokonaisuuteen on suunnitteilla suuruusluokaltaan yhteensä noin 400 vuodepaikkaa. Näistä Pättinniemen ja Aitolahden vanhan pappilan alueelle on suunnitteilla noin 200. Nykyisessä hajautetussa tilanteessa vuodepaikkojen määrä on ollut yli 500. Kokonaissuunnitelma on luettavissa Tampereen seurakuntayhtymän kiinteistöstrategiasta. Aito-keskuksen hankkiminen on vaikuttanut kokonaistilannekuvaan, mutta ei kuitenkaan olennaisesti ole muuttanut Pättinniemen alueen suunnitelmia toiminnan volyymin osalta.

Leiritoiminnasta aiheutuvat äänet ovat valitettavia, mutta alue on tunnetusti ollut leirikäytössä vuosikymmeniä. Kaavan laatiminen ja vanhojen leirimökkien korvaaminen uusilla ei merkittävästi muuta aiempaa tilannetta ja käyttöä.

MUISTUTUS 5. (Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry)

Ranta-asetusalue kuuluu Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n mukaiseen maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Toteutuessaan kaava osaltaan tuhoaisi kulttuurimaiseman sekä heikentäisi alueen luontoarvoja. Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry katsoo, että kaavaa ei tule toteuttaa esitetyssä muodossaan ja laajuudessaan.

Kulttuurimaisema

Nykyisellään rakentaminen sijoittuu metsäisille alueille tai vähintään puuston suojiin peltojen reuna-alueille. Rakennukset eivät ole maisemassa esillä, suurempia vanhoja huvilarakennuksia lukuun ottamatta. Suunnitellut uudet rakennukset sijoittuisivat pellolle ja niitylle, ja rakennusten sijoittelu poikkeaisi oleellisesti olemassa olevasta rakennuskannasta ja -tavasta. Kuva 1 on otettu Kiikkisensalmentieltä. Kyseiseen kuvaan on punaisella viivalla rajattu alue, johon tielle näkyvät 12 rakennusta tulisivat. Kuvan keskellä näkyvä rakennus on metsän laidassa sijaitseva varastovaja (alun perin kesäkeittiö). Suunnitellut rakennukset sijoittuisivat vajan etupuolelle ja olisivat kooltaan moninkertaisia siihen verrattuna, ja siten muuttaisivat kulttuurimaisemaa merkittävästi.

Peltoalue

Kaavaselostuksessa todetaan. ”Pääosa pappilan koillispuolen viljelysmaista on osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA-1). Määräyksen mukaan alue on säilytettävä avoimena peltona, eikä sille saa sijoittaa rakennuksia eikä rakennelmia. Näin ne liittyvät yhä visuaalisesti pohjoisessa ja koillisessa jatkuviin viljelysmaihin. Alueella sijaitseva avo-oja on määrätty säilytettäväksi (oja-sl), eikä sen virtaamaa saa heikentää rakentamisella tai muulla toiminnalla.” Kuitenkin pappilan pellolle on suunniteltu merkittävä osa uudesta rakennuskannasta. Lisäksi suunnitelma sirpaloittaa pellon siten, että avo-ojan läntinen osa muuttuu kokonaan viljelykelvottomaksi. Ojan itäpuolelle jäisi noin hehtaarin kokoinen

viljelykelpoinen palsta. Näin pienen palstan vuokraviljelyn taloudellinen kannattavuus on kyseenalaista. Viljelemättömänä pelto kasvaa umpeen ja peltomaisema katoaa.

Kaavoituksen tarve ja perustelu

Kaavaselistusta hanketta perustellaan seuraavasti: ”Seurakunnilla on tullut tarve kehittää painopistealueilla sijaitsevia leirikeskuksiaan vastaamaan tämän päivän sekä tulevaisuuden tarpeisiin. Pättinniemen leirikeskuksen sijainti Tampereen keskustan läheisyydessä hyvien liikenneyhteyksien varrella ovat olleet tärkeitä kriteereitä päätettäessä ryhtyä kehittämään ja investoimaan alueeseen. Nykyisellään Pättinniemen leirikeskuksen alueella sijaitsevat majoitusrakennukset sekä alueen muut toiminnot eivät enää kaikin osin vastaa tarvettaan. Toimintojen keskittämisen seurauksena tulee tarve paitsi rakennusten uudistamiselle myös lisärakentamiselle. Lisärakentamisessa varaudutaan majoitus- ja yhteisrakennuksiin, mutta myös leirikeskuksen päärakennukseen keittiöineen ja muine aputiloineen.” Vuonna 2018 Seurakuntayhtymä osti lähistöllä sijaitsevan entisen Diabeteskeskuksen, mihin on keskittänyt leiritoimintaansa. Keskus mahdollistaa ympärivuotisen toiminnan ja siinä on runsaat majoitustilat sekä nykyaikainen suurkeittiö. Muuttuneen tilanteen johdosta hankkeen perustelu on rauennut ja esitetty tarve poistunut.

Haitta liito-oravalle ja lepakolle

Kaavaehdotuksessa ollaan kaventamassa metsikköä, joka on liito-oravan elinaluetta. Rajauksen jälkeen kaava-alueelle jää alle 3 hehtaarin metsikkö, mutta liito-oravanaaras tarvitsee reviirikseen soveltuvaa metsää vähintään 4 ha. Toisin sanoen metsikköä ei voida kaventaa sen reunoilta vaarantamatta liito-oravan elinpiiriä. Kartoituksessa on todettu kaksi liito-oravan kulkuyhteyttä, jotka vaarantuvat rakentamisen myötä. Pohjoisempi yhteys vaarantuu, jos avointa aluetta levennetään ja reitin kohdalle rakennetaan taloja. Havainto- ja kaavakuvien perusteella myös eteläisemmän yhteyden kohdalle ollaan rakentamassa ja poistamassa puustoa, jolloin yhteys vaarantuu. Eteläisen kulkuyhteyden kohdalla idässä puusto on matalaa, jolloin rakennuksista on vielä enemmän haittaa. Näiden lisäksi ympärivuorokautinen valaistus häiritsee liito-oravan elinolosuhteita. Vanhan pappilan päärakennuksessa sijaitsee lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikka. Merkittävästi lisääntyvä valaistus häiritsee lepakoita ja voi pahimmillaan aiheuttaa lisääntymis- ja levähdyspaikan hylkäämisen.

VASTINE: Kaavan laatiminen ei tuhoa kulttuurimaisemaa, koska kyseessä on useita vuosikymmeniä olemassa oleva leirikeskustoiminta, joka omalta osaltaan on osa kulttuurihistoriaamme. Leirikeskuksen uudisrakennukset on sijoitettu maisemallisesti sovittaen metsän reunaan, eikä keskelle maisemallisesti arvokkaita pelto-alueita. Maisemallisesti arvokkaan peltoalueen rajausta on laajennettu kaavaprosessin aikana. Näiden pelto-alueiden hoidon ja avoimena säilyttämisen vastuu säilyy maanomistajalla jatkossakin. Seurakuntayhtymän hankkimien muiden kohteiden ja rakennusten hankkiminen ei ole poistanut tarvetta myöhemmin rakennettavalle leiritoimintaan keskittävälle keskukselle.

Liito-oravat sekä lepakot ja niiden arvokkaimmat elinpiirit on selvitetty ja molemmille on osoitettu riittävät kulkureitit siten, että niiden elinolosuhteita ei ratkaisevasti heikennetä.

Kaavaluonnoksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden vastineet

LAUSUNNOT:

1. ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS (ELY-KESKUS)
2. TAMPEREEN YMPÄRISTÖNSUOJELU
3. PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO
4. PIRKANMAAN LIITTO

MIELIPITEET:

1. Mielipide 1
2. Mielipide 2
3. Mielipide 3
4. Mielipide 4
5. Mielipide 5
6. Mielipide 6
7. Mielipide 7
8. Mielipide 8
9. Mielipide 9
10. Mielipide 10
11. Mielipide 11
12. Mielipide 12
13. Mielipide 13
14. Mielipide 14
15. Mielipide 15
16. Mielipide 16

ELY-KESKUS:

Kaavan luontoselvitys (4.11.2016 Lumotron oy: Pättiniemen ranta-asemakaavan luontoselvitykset 2016) on perusteellinen, asiantuntevasti laadittu ja maastokartoitusten osalta oikea-aikaisesti toteutettu. Selvityksessä on tarkasteltu laajasti eri eliölajiryhmiä, käytetty asianmukaisia inventointimenetelmiä sekä tunnistettu hyvin luonnonsuojelulain mukaisesti huomioitavat kohteet.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Kaavamerkintöjen osalta mainitaan, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskee sama luonnonsuojelulain §49 kuin lepakoitakin. Näinollen kaavamerkintöjen sl-1 ja slep-1 määräysten yhtenäistäminen saattaisi olla perusteltua. Näiden kahden elinympäristövaatimuksiltaan hyvin erilaisen lajin yhdistäminen saman kaavamerkinnän alle vaikuttaa ristiriitaiselta, sillä tummaverkkoperhosen osalta elinympäristön tulisi pääasiassa olla puuton ja avoin, mutta liito-oravan osalta elinympäristön tulee olla erityisesti puustoinen. Näinollen esitetään, että liito-oravan ja tummaverkkoperhosen elinympäristöille annettaisiin omat kaavamerkinnät.

Vastine: Kaavamerkinnät liito-oravalle ja lepakolle kuvaavat syyn miksi alueella on suojelumerkintä, siksi omat merkinnät ovat perusteltuja.

Tummaverkkoperhosen ei ole todettu esiintyvän kaava-alueella.

Tummaverkkoperhoselle soveltuva hirviniemen oja sekä sen eteläpuolinen niitty on kaava-alueen pohjoispuolella. Perhoselle suotuisalle niitylle on annettu sitä suojeleva (sl-22) kaavamerkintä. Kaavan toteuttaminen ei uhkaa perhosen mahdollista elinpiiriä. Alue säilyy kaavamerkinnän avulla. Kaavaluonnoksessa esitetty s-37 merkintä oli virheellinen.

Kaavaselostuksessa aluetta on kuvattu seuraavasti:

”Kuvio B1 on tummaverkkoperhosen elinympäristöksi soveltuva niittyalue, johon liittyy em. Hirviniemen oja. Niityn itäosa on kosteampi, ja siellä runsaina kasvavat kosteille ruohoniityille tyypillisesti mm. mesiangervo, nokkonen ja lehtovirmajuuri. Länsiosa nousee hieman ja on kuivempi. Siellä kasvaa tuoreen heinäniityn lajistoa kuten niitynurmikkaa, koiranputkea ja rönsyleinikkiä. Pappilan peltojen halki etelästä virtaava oja vaikuttaa niityn kostean osan vesitalouteen. Jotta kasvillisuudessa säilyy kosteanniityn lajisto, tulee vesitalouden säilyä ennallaan. Ilman hoitoa niitty kasvaneen umpeen pajukon ja koivujen levitessä.”

Luontoselvityksessä on esitetty säilytettäväksi itä-länsisuuntainen liito-oravan kulkuyhteys kaava-alueen poikki. Kaavakartalla tämä kulkuyhteys jakautuu tällä hetkellä MY-1 kaavamerkinnän sekä sl-2 merkinnän alueille. Tällä hetkellä yhteystarvetta ei ole merkitty kaavakartalle näkyviin lainkaan. Jatkossa on tärkeää huolehtia, että liito-oravan itä-länsisuuntainen kulkuyhteysalue säilyy puustoisena.

Vastine: Alueella on kaavassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta jolla on erityisiä luonnonarvoja (MY-1), sekä ”sl-18”, ”sl-22” ja slep-6” -rajauksia jotka edellyttävät sen säilyttämistä puustoisena luontoarvojen ja siellä esiintyvien lajien vuoksi. Kaavaratkaisu turvaa itä-länsi suuntaisen kulkuyhteyden säilymisen puustoisena selostuksessa kuvatulla tavalla.

Niitylle johtavan ojan kaavamerkintä on ”oja-sl” eli ”Säilytettava avo oja. Rakentamisella tai muulla toiminnalla ei saa muuttaa ojan virtaamaa”. Kaavakartan mukaan kyseinen avo-oja on kuitenkin osittain jäämassä rakentamista osoittavan lul/2 900-kaavamerkinnän alle.

Vastine: Rakennusalojen kohdalla oja voidaan putkittaa siten, ettei sen virtaama häiriinny. Rakentamista ohjataan kaavamääräyksellä.

Pättiniemen alue sisältyy Nurmin vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alueeseen ja verkostojen rakentamisesta alueella vastaa siten vesihuolto-osuuskunta yhdyskuntakehityksen tarpeiden mukaisesti (VHL 9 §). ... Pättiniemen ranta-asemakaavaluonnoksen mukaisten kiinteistöjen liittäminen osuuskunnan verkostoon edellyttää jatkossa yksityiskohtaista kiinteistökohtaista suunnittelua.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Kun otetaan huomioon käytettävissä olevan alueen laajuus ja se, että rakentaminen on jaettu kahteen kokonaisuuteen siten, että rakentaminen sijoitetaan osin yli 150 metrin etäisyydelle rantaviivasta, ratkaisu on hyväksyttävissä. Alueen laadukas ja taloudellinen toteutus edellyttää kuitenkin huolellista jatkosuunnittelua mm. liito-oravalle soveltuvien metsikkökuvioiden ja kulkuyhteyksien sekä tummaverkkoperhoselle soveltuvien niittyalueiden ja vesihuollon toteutuksen osalta. Uusien matkailua palvelevien rakennusten etäisyys rantaviivasta tulee olla Aitolahti-Teisko rantaosayleiskaavan sekä rakennusjärjestyksen mukaisesti vähintään 30 metriä ja saunarakennusten etäisyys rantaviivasta vähintään 10 metriä.

Vastine: Katso vastine koskien liito-oravia, lepakoita ja perhosta. Rakennukset on pyritty sijoittamaan mahdollisimman kauas rantaviivasta ja rakennusten ja vesistön välissä on puustoisina säilyviä alueita.

TAMPEREEN YMPÄRISTÖNSUOJELU

Lähes luonnontilainen puro/oja on merkitty säilytettäväksi erityismääräyksin. Vesihuoltolinja kuitenkin leikkaa sen kahdesta kohtaa, millä on vaikutusta ainakin rakentamisaikana. Johtolinjan kulkua on syytä tarkistaa risteymäkohtien osalta ojaan/puroon kohdistuvien haittojen vähentämiseksi. Osa purosta näyttää jäävän myös p-paikan alle.

Luontoselvityksessä esitettyjen luontoarvoiltaan merkittävien osa-alueiden SL-merkintöjä ja rajauksia on vielä tarkistettava suojeluarvoa täsmällisemmin kuvaavilla merkinnöillä mm. koskien liito-oravan elinpiiriä, siirtymäreittejä sekä lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Tarkistusta voidaan tehdä yhteistyössä ympäristönsuojelun kanssa.

Vastine: Vesijohtolinja on jo toteutettu osuuskunnan toimesta. Kaavamerkintöjä ja määräyksiä on muokattu Tampereen ympäristönsuojelun kanssa 14.11.2017 käydyn keskustelun pohjalta.

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

Kaavaa varten laaditun maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen mukaan pappilan peltöjen olisi toivottavaa säilyä osana avointa maisematilaa. Peltokaistaleen yli avautuu selvityksen mukaan merkittävä näkymä. Mahdollista rakentamista suositellaan sijoitettavaksi avoimen maisematilan reunoille... maisemallista sopeuttamista **tulee ohjata esimerkiksi istutettavan alueen osan kaavamerkinnällä.**

Vastine: Lisätään istutettavan alueen osaa avointa peltomaisemaa vasten.

Pättiniemen huvila ja sen leikkimökille on annettu suojelumerkintä sr-1. Kaavamääräyksiä tulee vielä kehittää sr-1 -merkinnän osalta. Näiden keskeisten rakennusten **purkaminen tulee yksiselitteisesti kieltää.**

Vastine: Purkaminen kielletään lausunnossa esitetyllä tavalla.

Muinaisjäännöksen poikki johtaa kulkureitti pappilasta rannan suuntaan ja itää kohti. Kiinteän muinaisjäännöksen poikki johtava **kulkureitti tulee merkitä** myös kaavakarttaan, mikäli se tulee olemaan käytössä oleva kulkureitti.

Vastine: Merkitään kulkureitti ohjeellisella ajo-merkinnällä.

Kiikkisen yksinäistalon muinaisjäännösalueen välittömässä läheisyydessä kaava suunnitelmassa on kaksi laajaa erillistä rakennusala. **Rakennusaloja tulee sekä muinaisjäännöksen itä- että pohjoispuolella pienentää** siten, että uusien majoitusrakennusten rakennusalojen ja muinaisjäännösalueen uloimpien osien väliin jää vähintään 20 metriä. Lisäksi muinaisjäännöksen tarkat rajat tulee ennen kaavan hyväksymistä selvittää arkeologisissa koekaivauksissa, mikäli uudisrakentamista suunniteltaisiin kaavaluonnoksessa esitetyllä tavalla. Tutkimuskustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja.

Vastine: Kiikkisen yksinäistalon pohjoispuolista rakennusala kavennetaan lausunnon mukaisesti mahdollisuuksien mukaan. Läntisen rakennusalan (I u1/2 900m²) ja muinaisjäännösalueen väliin on kaupungin toimesta kaivettu viemärijohto eli maastoa on muokattu. Mahdollisen rakentamisen yhteydessä ollaan yhteydessä museoviranomaiseen.

Arvioinnista tulee ilmetä, että alueen kiinteät muinaisjäännökset on rajattu vasta alustavasti. Arvioinnissa mainitaan Kiikkisen kiinteän muinaisjäännöksen läpi kulkeva ajoura. Tekstistä **tulee ilmetä, että ajouran kunnostaminen merkitsee kajoamista kiinteään muinaisjäännökseen** ja että kunnostustoimien toteuttaminen vaatii muinaismuistolaisissa säädettyä lupaa.

Vastine: Tarkennetaan kaavaselostuksen tekstiä.

PIRKANMAAN LIITTO

Ranta-asetmakaavan laatimisella on tarkoitus mahdollistaa merkittävä määrä uutta rakentamista maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Uuden rakentamisen sopeuttaminen kulttuuriympäristön arvoalueeseen **edellyttää mm. havainnekuvien laatimista** eri suunnista järveltä ja Pappilan pohjoispuolisilta pelto-aukeilta, jotta kaavan kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia voidaan arvioida. Arvioinnin tulokset tulee huomioida rakentamisen sijoittumista ja rakentamistapaa koskevissa kaavamääräyksissä.

Vastine: Lisätään havainnekuvia erilliseksi liitteeksi.

Rakentamisen sijoittumista on ohjattu kaavamerkinnöin ja -määräyksin.

HUOMAUTUKSET KAAVALUONNOKSESTA:

1. MIELIPIIDE

Asumme aitoniementien välittömässä läheisyydessä ja meitä huolettaa liikennemäärän lisääntyminen ja siitä aiheutuva meluhaitta/saasteet. Ehdottomana edellytyksenä hankeelle on aitoniementien alkupään ensimmäisen parin kilometrin matkalta liikennenopeuden alentaminen 40km/h. Tällä tieosuudella kävelee/pyöräilee lapsia paljon kouluun ja koulumatkan turvallisuus huolettaa kun pyörätietä ei ole. Paras vaihtoehto olisi siirtää aitoniementie kulkemaan kokonaan uudesta paikasta näin Hirviniemeen/aitoniemeen ja pättiniemeen menevä liikenne ei kulkisi asuntoalueen läpi Sorilassa.

Vastine: Liikenteen nopeusrajoitukset määritellään tien hallinnoijan, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskuksen toimesta. Aitoniementie ei kuulu kaava-alueeseen. Kaavaa varten on teetetty ja tienhoitokunnalle toimitettu tienparannussuunnitelma, jonka perusteella tielle osoitetaan parannustoimenpiteitä ja väistöpaikkoja. Liikenteen määrän muutokset ovat maltillisia. Vaikutuksia on tarkennettu kaavaselostukseen.

2. MIELIPIIDE

Aiheuttaa liikaa liikennettä Aitoniementielle ja mielestäni sitä pitää huomattavasti supistaa tai aitoniementietä korjata ja kiertää mm. pihkalan talot. huomatkkaa esim. kesä aikaan, kirkonmenot aiheuttavat huomattavan lisän liikenteeseen viikonloppuisin.

Vastine: Kts. Vastine Mielipide 1.

3. MIELIPIIDE

Toivomme, että toiminnan laajeneminen ei vie kyläläisiltä mahdollisuutta käyttää ns. laivarantaa (sitä kutsutaan myös Pappilan rannaksi tai Kiikkisen rannaksi) uimapaikkana jollainen se on ollut vuosikymmeniä. Huolemme kohdentuu kuitenkin ennen kaikkea asiaan, jota suunnitelmassa ei lainkaan mainita – ainoan alueelle vievän maaväylän eli Kiikkisensalmentien kuntoon. Tämä yksityistie on kapea (5- 6 m) ja mutkainen, ja sillä on 30 km nopeusrajoitus (jota aika harvat ulkopaikkakuntalaiset ikävä kyllä noudattavat). Kesäisin tie on vaarallisen vilkas yhtäältä jo Pättinniemen nykyisen toiminnan ja toisaalta saman tien päässä sijaitsevan Ensilän jalkapallokentän kurssien ja pelien vuoksi. Tien varassa on myös reilun tusinan verran ympärivuotisten asukkaiden taloja, saman verran kesäasuntoja sekä maanviljelykseen liittyvää ajoa. Osa ammattiautoilijoista ei suostu ajamaan tietä sen mutkaisuuden vuoksi. Ohittamaan ei pääse, ja peilejä karisee lähipuskikkoon. Seurakuntayhtymän edustajat ovat eri yhteyksissä korostaneet, että Pättinniemi sopii käyttötarkoitukseensa myös siksi, että se sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella. Pättinniemenkaavahdotuksessa myös todetaan, että kaava-alueen sisällä pääasiallinen liikenne kulkee 10 m levyistä tietä pitkin. Sanallakaan ei mainita alueelle johtavasta tiestä, sen leveydestä tai huollosta. Kysymme ja vaadimmekin siis seuraavaa: Kiikkisensalmentie on hoidettava kuntoon ennen rakentamisen aloittamista. Tie ei nykyisellään kestä Pättinniemen rakennusvaiheen raskasta liikennettä, saati sitten itse toiminnasta aiheutuva liikenteen lisääntymistä. Ei voida pitää kohtuullisena, että esimerkiksi kaupallisen mökkikylätoiminnan edistäminen jäisi vapaaehtoisuuden varassa kunnossa pidetyn yksityistien osakkaiden harteille, vaikka Pättinniemen maksuja lisättäisiinkin. Tie on muutettava julkisesti ylläpidetyksi, tai ainakin sille on hankittava ammattimainen tien hoitaja, mikä käytännössä tarkoittaa, että vakituisten asukkaiden tähänastiset maksut ainakin kaksin- ellei kolminkertaistuvat. Vaadimme siis, että nämä Kiikkisensalmentietä koskevat seikat pannaan kuntoon ennen Pättinniemen uudistustöiden aloittamista. Tiepohja on välttämätöntä leventää – siihen viittaa jo suunnitelmankin maininta 10 metrin levyisestä tiestä. Miten tämä hoidetaan seurakuntayhtymän maiden ulkopuolella? Kiikkisensalmentie kulkee suureksi osaksi halki Lampun maiden, muina osallisina ovat Tampereen kaupunki, seurakuntayhtymä ja lyhyeltä matkalta Junkkarin tila. Rakennusvaiheeseen ei voida käynnistää ilman levennystä tai ainakin ohituspaikkoja. Hankalimmat osuudet koskevat Lampun tilan maita. Meihin ei kukaan ole ollut yhteydessä, emmekä missään tapauksessa suostu siihen, että joudumme tapahtuneiden tosiasioiden eteen. Suostumme ohituspaikkoihin vain, jos ensin Tampereen kaupunki ja seurakuntayhtymä teettävät ohituspaikat. Sen jälkeen huomauttajakin suostuu yhteen. Ohituspaikan rakentamisen kustannuksiin emme suostu osallistumaan; meistä olisi oikeudenmukaista, että seurakuntayhtymä huolehtisi kustannuksista. Me käytämme Kiikkisensalmentietä vain maatalousajoon ja lenkkeilyyn. Meille riittää hyvin kapea tie. Luonnollisesti osallistumme tien perusylläpitoon kuten tähänkin asti, jos tie säilyy yksityistienä. Arvatenkin järkevämpää olisi oikaista tie ja leventää se mainittuun 10 metrin leveyteen, mutta tämä on luonnollisesti sekä taloudellisesti että maankäytöllisesti hankala ratkaisu. Tie nielaisisi reilusti peltomaata kaikilta maanomistajilta.

Vastine: Liikennealue osoitetaan kaavassa riittävän leveänä, jotta se mahdollistaa tien parantamisen. Liikennealuevaraukset on levennettävissä tienhoitokunnan 27.1.2020 hyväksymän tienhoitosuunnitelman mukaisesti. Leirikeskuksen kiinteistöllä on rasiteoikeus kulkea Metsä-Kiikkisestä lohottujen maiden läpi.

Huomautuksessa mainittu laivaranta on osoitettu kaavaluonnoksessa venevalkama-alueeksi, johon ei kuitenkaan kohdistu muilla kiinteistöllä oikeuksia, eli kyseessä on yksityinen, seurakunnan omistama venevalkama. Kaavan laatiminen ei muuta tilannetta nykyisestä. Maanomistajat voivat rajoittaa rakentamiensa yksityisten laitureiden ja rantojensa käyttöä. Vesialueen jokamiehen oikeuksiin kaava ei vaikuta. Kaava-alueen länsireunaan on osoitettu toinenkin venevalkaman alue, jonne voidaan rakentaa tarvittaessa laituri.

4. MIELIPIDE

Mikä on liikenteen määrä toteutuessaan aitioniementielle (autoa/päivä)? sorilan päädyn liikenne on jo nyt kasvanut suurehkoksi ja aiheuttaa vanhassa kiinteistökannassa meluhaittaa sisätiloihinkin. Autokannan kasvaessa lisää, päiväkodin, esikoulun ja alakoulun lapset joutuvat kulkemaan pientareita varoessaan lisääntyvää autoliikennettä, emme hyväksy tällaista rakennusalan lisääntymistä ellei kuljetukset hoideta käyttäen linja autoja yms. hyväksymme rakentamisen ranta-osayleiskaavan muodossa ei ympärivuotiseen asumiseen rinnastettavana muotona kaavaan merkittyyn rak.m2 saakka. lisärakentamista tulisi alueella välttää jo alueen kulttuuriarvojen pohjalta ja nykyisten asukkaiden viihtyvyyden takaamiseksi. rakentaminen ei saa haitata vapaa ajan kalastusta ja sulkea ranta alueita nykyistä enempää. Rakennuskannan näkyminen järvelle tulisi estää niin hyvin kuin suunnittelullisesti on mahdollista, esim. rantaan 100m ja tummat värit. kuten on muuallakin tampereen kaupungin alueella.

Vastine: Katso vastineet tien osalta (Mielipide nro 1- 3), rakennusten maisemallisista vaikutuksista on annettu kaavamääräyksiä jotta ne sopeutuvat maisemaan ja muihin arvokkaisiin rakennuksiin.

Maanomistajat voivat rajoittaa rakentamiensa yksityisten laitureiden ja rantojensa käyttöä. Vesialueen jokamiehen oikeuksiin kaava ei vaikuta.

5. MIELIPIDE

Ensinnäkin emme ole rajanaapurina saaneet kutsua mihinkään osallisneuvotteluun tai kuulemiseen.

Täten joudun tässä lyhyellä varoitus ajalla lausumaan epäkohdista .

1. Mielipide karttanimellä Pätinlahti ent saunalahti on tapahtunut marraskuussa 2011 öljyvahinko (huvilan pumppulaiturin kohdalle kinnitetty hinaaja upposi ja ilm moottori- sekä hydraulioöljyt pääsivät vesistöön). Paikalla kävi siis pelastuslaitos ja käsittääkseni myös ely-keskuksen edustaja . Lopputulema oli ettei öljyä yritetty kerätä koska se oli jo emulgoitunut veteen ja vajonnut pohjaan. Tämä siis vaikuttaa kaikkeen pohjasedimenttiä liikuttavaan toimintaan ko lahden rannoilla ja itse myös vesialueella. Tämä seikka tulee ottaa huomioon alueen toimintoja suunniteltaessa.

2.Vesilain 27.5.2011/587 2 luvut 5 §Rakennelman sijoittaminen toisen vesialueelle

Rannan omistajalla tai haltijalla on yksityistä tarvetta varten oikeus sijoittaa rannan edustalle vesistöön, vaikka hän ei ole vesialueen omistaja tai osakas, veneen kiinnityspaalu tai -poiju taikka rakentaa rantaansa toisen vesialueelle ulottuva laituri, venevaja tai muu näihin verrattava rakennelma. Oikeuden edellytyksenä on, että rakennelman tekeminen tai käyttäminen ei edellytä 3 luvun 2 tai 3 §:n nojalla lupaa ja se voi tapahtua tuottamatta vesialueen omistajalle vahinkoa tai huomattavaa haittaa. Tällaista oikeutta ei kuitenkaan ole erityiseen käyttöön otetulla vesialueella. Edellä olevaan lainkohtaan viitaten: Laitureiden rakentamisesta tai nykyistenkään muuttumisesta ei yksityiskäyttöiseksi ei ole tehty mitään sopimusta. Lisäksi laki tarkoittaa vain yhtä laituria / rantakiinteistö. Nykytilanne on vähintään 2 jopa 4 laituria / kiinteistö.

Vastine: Kaavaluonnos on kuulutettu ja asetettu nähtäville lain mukaisesti. Alueen naapurustolle järjestettiin vuorovaikutustilaisuus kaavan laatimisen tultua vireille. Alueella aikoinaan tapahtunut öljyvahinko on torjuttu asianmukaisesti. Tapahtunut ei vaikuta alueen tulevaan suunnitteluun.

Kaavalla ei osoiteta uusia laituri paikkoja, mutta niitä saa rakentaa kaupungin rakennusjärjestyksen mukaisesti, ja maanomistajat voivat rajoittaa rakentamiensa yksityisten laitureiden ja rantojensa käyttöä. Vesialueen jokamiehen oikeuksiin kaava ei vaikuta.

6. MIELIPIDE

Pättinniemen ranta-asemakaavan kaavoitussuunnitelma on puutteellisesti laadittu. Perusteluna olematon suunnitelma Kiikkisensalmentien parantamisesta, kulkuoikeuksien selvittämättömyydestä ja tien laadukkaasta kunnosta jo mahdollisten rakennusvaiheiden aikana. Tie ei tule kestävään tällaisten ajoneuvo määrien rasiutusta puhumattakaan turvallisuudesta, Ehdotan ja vaadin ennen suunnitelman etenemistä yleistä tietoisuutta josta saadaan selville tien

kulkuoikeudet ja rasitteet. Lisäksi totean että yli sadan prosentin ylitys rakennusoikeudessa on kohtuuton lievealueeksi julistetulla alueella. Vanhan pappilan pellot jolle esitetään mökkikylää ympärivuotiseen käyttöön ovat yksi alueen arvokkaimmista maisema kohteista ja voidaan todeta että tällainen maiseman turmeleminen on anteeksiantamatonta.

Vastine: Katso vastineet huomautuksiin nrot 1 - 3.

Kaava aineistoon liitetään havainnekuvia vaikutusten arvioimiseksi. Ranta-
asemakaava laaditaan tulevaisuuden tarpeita ajatellen.

7. MIELIPIDE

Huomio 1.

Kulkuyhteys Kiikkisensalmentielle ja tiellä Pättinniemen vaatii uuden tien. Aitoniementien ja Kiikkisensalmen tien yhtymäkohta on hengenvaarallinen. Näkyvyyttä ei ole käännyttyessä vasemmalle Kiikkisensalmentielle. Määrättyihin kellonaikoihin järjestetyt tilaisuudet aiheuttavat jonoja ja vaaratilanteita. Kiikkisensalmentiellä ei ole kohtaamispakkoja, jossa voidaan ohittaa vastaan tulevaa liikennettä varsinkaan linja-autoja ja tottumattomia asfalttikuskeja. Näkemäyhteys on paikoin olematon. Tie on mutkikas ja liukas talvella.

Huomio 2.

Kiikkisensalmentie on vanha kärrytie. Sitä ei ole pohjustettu millään tavalla. Viisikymmentä vuotta sitten rakentaessani Koirainniemen tilalle taloa tiehenkin upposi muutama autokuorma. Siihen on syytä hankkia keväisin painorajoitus. Se ei kestäisi rakennusaikaista vaihetta.

Huomio 3.

Uusi tien linjaus välttämätön. Aitoniementiestä n. 100 m ennen nykyistä Kiikkisensalmentien alkua vedetään mahdollisimman suora tie kohteeseen, Pättinniemen. Tie perustetaan parhaalla nykytietämyksellä kaksikaistaiseksi tai tarpeeksi monella leventeellä ohitusten mahdollistamiseksi. Menettely edellyttää maanlunastuksia, tietoimituksia ym. kukin määrättyssä järjestyksessä. Tämä on edellytys rakentamiselle ja kohteen toimivalle käytölle.

Huomio 4.

Tampereen ev.lut.seurakuntien varojen ei uskota kasvavan. Sitä ei nosteta jokavuotisella hautapaikkojen kunnostusten nousulla. Jäsenmäärät tulevat laskemaan jatkuvasti kirkon etäännyessä yhä kauemmaksi perinteisistä perhearvoista, jota rippikoulukin edustaa. Kiinteistöjen myynnit eivät kannu kauaksi. Todellisuus tulee vastaan. Arvokkaiden kirkkorakennusten ylläpitö ja jatkuva kunnostus vie käytettävissä olevat varat. Leirikeskukseen vuokraamista profaaneille tahoille koituu ympäristölle ja sen asukkaille melu ym. haittoja. Alue ei sovellu rock-tapahtumien tai vastaavien pitopaikaksi ja kaupallisten toimijoiden temmellyskentäksi. Kaikki mitä siellä on koostuu seurakuntien keräämästä omaisuudesta, jota ei tule vastuuttomasti hävittää.

Huomio 5.

Lopuksi totean, että hanke ei ole realistinen miltään näkökulmalta katsottuna. Se muuttuisi kokonaan toiseksi, jos kaupungin lupaama Kiikkisensalmen silta toteutetaan. Lupauksesta on n. 50 vuotta. Käyttäkää voimavaranne realististen hankkeiden edestä, kuten yllä ehdotan.

Vastine: Katso vastineet huomautuksiin nro 1-3. Aitoniementien risteyksen parantamista on esitetty tienparannussuunnitelmassa. Ranta-asemakaava tehdään tulevaisuuden tarpeita ajatellen.

8. MIELIPIDE

1. Liikenneyhetydet

Liikenneyhetydet Pättinniemen eivät ole hyvät. Tosiasiallisesti sinne kuljetaan pääsääntöisesti omilla autoilla ja yksittäisesti linja-autoilla. Tämä lisää merkittävästi liikennettä sinne johtavilla teillä. Kaavaa tehtäessä ja ennen sen hyväksymistä tulee huomioida nykyisestä liikennemäärästä huomattavasti lisääntyvä liikenne niin Aitoniementien kuin erityisesti Kiikkisensalmentien osalta. Kiikkisensalmentietä ja Junkkarintietä käyttävien vakiasukkaitten turvallisen ja asianmukaisen tien

varmistamiseksi on toteutettava yleinen tietoimitus ja sovittava sen jälkeen tarvittavat toimenpiteet. Pättinniemen kuljetaan Sorilasta Aitoniementietä noin 4 kilometriä ja edelleen Kiikkisensalmentietä. Aitoniementie on kapea ja mutkainen tie, jossa ei ole kävelytietä eikä piennarta. Näin se on niin kevyenliikenteen kuin moottoriajoneuvoliikenteen osalta jo tällä hetkellä osittain vaarallinen. Ns Keson mutka on huomattavan vaarallinen kääntyvän liikenteen vuoksi, joten liikenneyhetyttä Pättinniemen tulee suunnitella tämäkin huomioiden.

2. Rakennusoikeus

Ranta-asemakaavaehdotuksessa haetaan huomattavan suurta lisäystä rakennusoikeuteen.

Alueen maisemalliset, luonnonarvot ja kulttuuriset arvot huomioiden, ko. lisäys on ylimitoitettu.

Vastine: Aitoniementie ei kuulu kaava-alueeseen.

Liikenteen osalta kts. aiemmat vastineet, huomautukset nro 1-3. Maisemallisista vaikutuksista kts. Vastine Mielipide nro 4.

9. MIELIPIDE

Suuri leirikeskus aiheuttaa lisääntyvää liikennettä Aitoniementielle sekä Pättiniemeen johtavalle pikkutielle. **Tiet on ehdottomasti levennettävä ja kevyenliikenteen tiet rakennettava** ennen rakentamista. Meluhaittaahan leirikeskuksesta on mökkiläisille ja asukkaille jo nyt. Mitä se tulee olemaan silloin huolestuttaa. Viikonloppuisin liikenne on nytkin jo vilkasta ja tiellä huristellaan liian lujaa. Maisemahaittaahan se tulee olemaan hienoon maalaisidylliin nähden. Vastustan hanketta.

Vastine: Katso liikennettä koskevat vastineet, huomautukset 1-3.

10. MIELIPIDE

Pättiniemen ranta-asemakaava-liikennöinti sinne.

Olemme havainneet, että Seurakuntayhtymä säästää varoja ja keskittää leiritoimintansa yhteen toimintakeskukseen Pättiniemeen laajentaen sitä. Kaava-asioista emme halua ottaa kantaa-muuten koko asia on huonosti informoitu paikallisille asukkaille ja se tuli meillekin yllätyksenä. Ensiksi tulee mieleen liikenne ja melu alueellamme. Kyläyhdistyksenä omistamme Keson päärakennuksen kylätalona, minkä olemme kunnostaneet kyläläisten käyttöön 5 vuoden aikana. Kylätalo ja sen liittymät sijaitsevat lähes vastapäätä Kiikkisensalmentien liittymää päätieltä (Aitoniementie). Huomattavaa on, että rakentaminen ja tilojen ympärivuotinen käyttö lisää liikennemääriä huomattavasti ja lisää myös bussiliikennettä Pättiniemeen. Samasta liittymästä tapahtuvat myös Ensilän toiminnot liikenteellisesti.

Olemme huolestuneita Aitoniementien ja Kiikkisensalmentien nykyisestä liittymästä ja sen turvallisuudesta. Se on nyt jo vaarallinen ja se sijaitsee kaarteessa, näkemät molempiin suuntiin ovat huonot ja teiden tasoero vaikeuttaa liikennettä. Jos bussiliikennettä ne juuttuvat huonolla kelillä mäkeen. Samassa risteyksessä on nyt jo kolaroitu. Kyläyhdistyksenä esitämme, että kiinnitätte huomiota ko. liittymään Kiikkisensalmentielle tai sitten löydätte muita ratkaisuja Ely-keskus (Destia) asiantuntijoita kuunnellen. Tiekunta (Kiikkisensalmentie) Pappilan yksityistie ei varmaankaan ole varautunut tällaiseen liikennemäärien kasvuun joka on tulossa.

Vastine: Katso vastine Mielipide nro 1. Tiedotustilaisuus järjestettiin välittömästi kaavan tultua vireille. Osallisia ovat mm. lähialueen omistajat ja asukkaat.

11. MIELIPIDE

Emme vastusta tässä vaiheessa Tampereen evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän hanketta rakentaa Pättiniemen leirikeskuksen alueelle 770m² majoitusrakennusryhmää. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 86 §:n mukaisesti, poikkeamishakemuksen johdosta esitämme kuitenkin muistutuksen 1 pyynnön seuraaviin asia kohtiin.

1. Kuvissa esitetty kulku rakennuspaikalle.

a. Toivomme että kulkureitti siirretään nykyiselle Pättiniemeen menevä tielle.

b. Samoin esitämme että kulku alueelle toteutetaan samaa reittiä kun alue on valmiina ja käyttötarkoituksensa mukaisessa käytössä. Perustelut: Kiikkisensalmentie ja sen loppuosa on kulkureitti Ensilään, laivarantaan ja venepaikoille. Tiellä kulkee paljon lähialueen perheitä ja lasten määrä on huomattava. Tienkäyttäjien turvallisuuteensa olisi ennakkoon varauduttava. lisäksi kulkureitin siirron ansiosta meluhaitatkin Ensilän alueen asukkaille olisivat vähäisemmät.

2. Kiikkisensalmentie ja Parkkipaikka-asia: Kiikkisensalmentien olisi hyvä oikaista. Nykyisellään tie on mutkainen ja sen käyttö esim. linja-autojen kulkureittinä on osoittautunut hankalaksi. Pättiniemen alueen käyttäjien määrän kasvaessa tien käyttö kasvaa ja liikenneongelmia on odotettavissa. Pättiniemen ja Ensilän välillä on ollut yhteistyötä parkkipaikkojen suhteen. Nyt autoliikenteen todennäköisesti kasvaessa olisi hyvä tarkastella alueen paikoitustarpeita yleisemmin, alueella toimivien tapahtumien järjestäjien tarpeet huomioiden ja samalla varmistuen, että paikoitus ei aiheuta haittaa alueen asukkaille. Asia ei varsinaisesti liity käsiteltävään muistutukseen vaan tuodaan enemmänkin esille alueen kehittämisasiana.

Vastine: Katso liikennettä koskevat vastineet nro 1-3.

Pääkulku alueelle on osoitettu Kiikkisensalmentietä pitkin. Kaava-alueelle on osoitettu useita ohjeellisia ajo-yhteyksiä uusille majoitusrakennuksille.

Paikoitustarpeita varten on myös urheilukenttiä, joita voidaan käyttää hetkellistä lisäpysäköintiä varten.

12. MIELIPIDE

Onko tämän suunnitelman seuraukset mietitty loppuun asti, myös alueella asuvien seurakuntalaisten ja muiden ihmisten kannalta mm meluhaittojen osalta?

Toinen asia: Suurippikoululeireistä seurakunnan historiasta löytyy ikävää esimerkkiä, liittyen mm järjestyksenpitoongelmiin paitsi ylimitoitettun suuren leirin myötä myös ulkopuolisten häiriköijien vuoksi. Mikäli kyse on siitä että seurakunnan bisnes jyrää yli hirviniemäläisten asuinrauhan, eli vuokratoiminnalla halutaan taloudellisia hyötyjä, voin vain todeta että nähdäkseni seurakunnan tarkoitus on jokin muu kuin tämänkaltainen liiketoiminta. Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan jäsenenä minun on vaikea hyväksyä suunnitelmaa, ja pidän tämän jälkeen auki

mahdollisuutta erota evankelisluterilaisesta seurakunnasta suunnitellen liittymistä toiseen hengelliseen yhteisöön. Käsittämättömänä, että suljetaan silmät kuvatunkaltaisen mökkikylän seurannaisvaikutuksilta n 25 km päässä Tampereen keskustasta.

Vastine: Kaavaselostuksessa on kuvattu hankkeen mahdolliset vaikutukset. Leirikeskukseen toiminta voi aiheuttaa hetkellisiä meluhaittoja. Haittoja on minimoitu sijoittamalla uudet rakennukset sisämaahan kauemmas rantaviivasta.

13. MIELIPIDE

Yleistä

Kaavaluonnos on monilta osin puutteellinen. Merkittävää puutteellisuutta esiintyy ennenkaikkea ympäristöselvityksessä, luontoselvityksessä sekä liikenneselvityksessä tai näiden noudattamisessa. Lisäksi osallisten kuulemistilaisuuteen 6.4.2017 ei oltu kutsuttu kaikkia osallisia. Valmistelussa on tapahtunut menettelytapavirhe.

Ympäristöselvitys

Ympäristöselvitys on monin osin puutteellinen tai virheellinen. Esimerkiksi arvioissa tärkeimpiin näkymiin, raportointi perustuu lähes poikkeuksetta siihen millainen näkymä on suunnitellulta kaava-alueelta (myöhemmin kaava-alue) katsottuna tai on arvioitu hankkeen kannalta toissijaisia näkymiä, jotka ovat kaava-alueen ulkopuolella. Tämä vaikuttaa tarkoitushakuiselta, eli pyritään peittämään hankkeen maisemavaikutuksia kaava-alueen ulkopuolelta katsottuna. Maisemaselvityksessä olisi pitänyt ennenkaikkea selvittää, että vaarantaako hanke olemassaolevia maisema-arvoja tärkeässä kulttuurimaisemassa. Esimerkkejä yksisuuntaisesta maisema-arvioinnista ovat:

1. Ei ole arvioitu, että kuinka suunniteltu päärakennus vaikuttaa näkymään Saunalahdelta (kaavassa Pätinlahti) päin katsottuna. Rantapuusto ja -alue pitäisi arvioida ja suojella yhtäläisesti koko ranta-alueen osalta.
2. Maisemalliset solmukohtat: Solmukohtien arviointi on lähtökohtaisesti puutteellinen ja harhaanjohtava. Esimerkiksi selvityksessä mainittu maisemallinen solmukohta Kiikkisensalmentien ja Junkkarintien risteysalue on esitelty vain kidunpohjan suuntaan, mutta ei ollenkaan kaava-alueelle päin. Vastasuuntaan (kaava-alueelle) avautuu vanha kulttuurimaisema, johon nyt suunnitelmissa esitetään noin 250 metriä leveä talorivistö, joka tulisi täysin hallitsemaan solmukohdan eteläpuolista maisemaa (Liite 1). Talojen suunniteltu sijoittelu ja rakennustapa ovat jyrkästi ristiriidassa mm. Pirkanmaan 1. maakuntakaavan kanssa ("Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon kulttuuriympäristön kokonaisuus ja ominaisuuslaatu. Alueen käyttö ja rakentaminen tulee sopeuttaa kunkin alueen kulttuuriperintöön ja ominaisuuslaatuun."). Suunnitelma ei noudata tätä mm. koska
 - a) Havainnekuvaan on merkitty kesällä osittain peittävä suojapuuvyöhyke, mutta tämä koostuu ojanvarsilehtipuista, joiden säilyvyyttä kaavassa ei ole ehdotettu. Maakuntakaava, päinvastoin, suosittelee ojanvarsien raivausta, jolloin vähäininkin suojaava puusto poistuisi. Luonnoksessa ei ole otettu kantaa maakuntakaavan suositukseen ojanvarsipuuston raivaamisesta.
 - b) Ehdotettu viuhkamainen rakennustapa ei sovellu kulttuurimaisemaan.
 - c) Havainnekuviissa esitetty rakennusten ulkoasu ei sovi paikalliseen kulttuurimaisemaympäristöön. Lisäksi merkittäväksi puutteeksi on katsottava, että kaavalueella sijaitsevasta maisemallisesta solmukohdasta ei ole arvioitu yhtään maisemanäkymää, eli ei ole arvioitu, kuinka kaavan toteutuminen muuttaisi maisemaa kyseisessä solmukohdassa. Yleisesti suunnittelussa ei ole noudattu Pirkanmaan 1. maakuntakaavaa eikä Tampereen Aitolahden ja Teiskon kulttuuriympäristöselvityksen suosituksia.

Luontoarvot

Liito-orava: suunnitelmassa ollaan kaventamassa metsikköä, joka on liito-oravan elinalue. Rajauksen jälkeen kaava-alueelle jää alle kolmen hehtaarin metsikkö, mutta liito-oravanaaras tarvitsee vähintään neljä hehtaaria sille soveltuvaa metsää. Tällaisen metsäalan säilyminen pitäisi huomioida suunnitelmissa. Sama koskee kulkuyhteyksien säilymistä. Niistä pitäisi olla selvitys tai tarkastelu, että miten ne säilyvät rakentamisen jälkeen. Nykyinen suunnitelma vaarantaa liito-oravan siirtymäreitit. Kartoituksessa on todettu kaksi siirtymäreittiä. Pohjoisempi reitti vaarantuu/tuhoutuu mikäli avointa aluetta kavennetaan ja reitin kohdalle rakennetaan taloja. Eteläisempi siirtymäreitti on epävarma, koska se ei perustu kaavasunnitelmaan, vaan kaavan ulkopuolelle jäävään osin metsitettyyn peltoalueeseen, jossa puusto on varsin nuorta ja matalaa. Luontoselvityksessä ei ole otettu kantaa Saunalahden saastuneeseen tilaan. Vuonna 2011 lahdella tapahtui onnettomuus, jonka seuraksena merkityksellinen määrä synteettistä öljyä on saostunut lahden pohjaan. Epäselväksi jää, että soveltuuko tällainen alue ylipäättään nuorison leirialueen uimarannaksi.

Liikenteen kasvu ja Kiikkisensalmentien levennys

Suunnitelmassa todetaan, että Kiikkisensalmentie on yksikaistainen ja vaatii levennystä sekä ohituspaikkoja. Tämän toteutus jää kuitenkin suunnitelmassa täysin avoimeksi.

Ongelmia ovat mm. 1. Kaava-alueella tien suunnittelu on puutteellinen. Suunnitelmassa ehdotetaan 10 metrin tiealuelevyyttä, mutta tämä vaarantaa tai mahdollisesti tuhoaa sekä kiinteitä muinaismuistoja että arvokkaita luontokohteita. 2. Tien leventämistä tai ohituspaikoista kaava-alueen ulkopuolella ei ole neuvoteltu maapohjan omistajien kanssa. 3. Tien leventämisen ja ohituspaikkojen rakentamisen kustannusten maksajista ei ole selvitystä. 4. Vuonna 2017 rakennetut vesijohto/viemäriinjat sekä sähkökaapelointi kulkevat osin tien reunassa. Esimerkiksi Heikinmäen kohdalla ja siitä seuraavaan pohjoispuoleiseen mutkaan nämä ovat sijoitettu aivan tien reunaan. Jo

nykyisin tämä on Kiikkisensalmentien yksi vaarallisimmista vastakkaisliikenteen kohtaamispaikoista ja se ehdottomasti vaatii levennyksen mikäli liikennemäärä lisääntyy. Suunnitelmassa ei ole esitetty, että voidaanko äskettäin toteutettu yhdyskuntateknikka jättää tien alle vai vaatiiko tien laajennus tämän siirtämistä. Selvitys kustannusvastuusta puuttuu kokonaan. 5. Kiikkisensalmentien varrella asuu useita lapsia, joille ei järjestetä koulukyytiä kotiin asti. Kävely-/pyöräilymatka Aitoniementien linja-autopysäkillä vaarantuu oleellisesti liikennemäärän kasvaessa. 6. Kiikkisensalmentien tienpohja ei kestä raskasta liikennettä. Tie pitäisi perustaa suurelta osin uudelleen. Luonnoksessa ei ole huomioitu tätä, eikä kustannusvastuuta ole selvitystä. 7. Kiikkisensalmentien on mäkinen ja mutkainen. Jo nyt ulosajot ovat kohtalaisen yleisiä. Yksittäinen ulosajo saattaa estää kaiken liikenteen ja näin myös estää hälytysajoneuvojen liikenteen. Suunnitelmassa ei ole lisäntyvän liikenteen riskiarviota hälytysajoneuvojen toimintaan. Liikenteen kasvun vaikutukset pitäisi arvioida myös Aitoniementien osalta. Aitoniementiellä ei ole jalkakäytävää tai kevyenliikenteen väylää. Erityisesti Kiikkisensalmentien risteysalue (myöhemmin Keson risteys) muodostuisi riskialttiiksi, koska jyrkän mutkan kohdalla sijaitsee kylätalo, jossa on erilaista aktiivitoimintaa kuten kirjasto, myyjäisiä ja kylätahtumia.

Käyttötarkoitus ja hankkeen perustelu

Tarvetta perustellaan ensisijaisesti seurakunnan leiritoiminnalla. Kaavahankkeen perustelut ovat kyseenalaiset. Seurakuntien kiinteistöpäällikön mukaan (tiedoitustilaisuus 6.4.2017) rakennukset olisivat esityssä käytössä vain noin kaksi kesäkuukautta vuodesta, mutta kaikki rakennukset suunnitellaan ympärivuotiseen käyttöön. Muina aikoina rakennuskanta olisi henkilökunnan virkistyskäytössä sekä yksityisille tahoille suunnatussa vuokraustoiminnassa. Todellinen suunniteltu käyttötarkoitus tulisi tuoda avoimemmin esiin.

Osallisten kuuleminen

Tiedottaminen hankkeesta on ollut puutteellista. Ensinnä kaikille luonnoksessa todetuille osallisille ei ole lähetetty tiedotetta kuulemistilaisuudesta. Toiseksi osallisten määrä oli arvoitu liian suppeaksi. Jo nykyinen toiminta aiheuttaa kohtalaista ja ajoittain merkittävää meluhaittaa usean kilometrin päähän leirikeskuksesta. Toiminnan laajentaminen oletettavasti lisää meluhaittaa. Osallisiksi olisi pitänyt katsoa kaikki vähintään kahden kilometrin säteellä olevat asukkaat ja vapaa-ajan asunnon omistajat. Lisäntyvä liikenne oletettavasti aiheuttaa solmukohdan Keson risteykseen. Jopa nykyisellään Keson risteyksessä ei pysty turvallisesti kääntymään Pättinniemeen ilman auton pysäyttämistä. Koska kasvaneesta liikennemäärästä voi koitua merkittävää haittaa myös Aitoniemen asukkaalle, heidät pitäisi katsoa osallisiksi. Maisema-arvot koskevat kaikkia Aitoniementien käyttäjiä, koska talovyöhyke saattaisi hallita vanhaa kulttuurimaisemaa Keson talon läheltä etelään. Tämä realisoituu, mikäli kaava-alueen ulkopuolella oleva maisemallisesti suojaava ojan- ja tienvarsipuusto poistetaan (Liite 2).

Kaavahanke ei millään tavalla ota kantaa suojaavaan puustoon kaava-alueen ulkopuolella ja sen säilyvyyteen Aitoniementien maisemallisesta solmukohdasta katsottuna.

Vastine: Liikennettä ja osallistumista koskevat huomautukset, kts. aiemmat vastineet huomautukset 1- 3. Osallisia ovat kaikki lähialueen maa- ja vesialueiden omistajat ja asukkaat sekä alueen yhteisöt.

Kaavassa on arvioitu rakentamisen vaikutuksia kulttuuriympäristöön ja vaikutusten vähentämiseksi kaavaehdotukseen lisätään istutettavan alueen merkintöjä sekä tarkempia määräyksiä.

Mielipide kohta 1 ja 2. Kaavaehdotukseen lisätään havainnekuvia sekä Pättilahdelta että kaava-alueelle risteyksestä.

Mielipide kohta 2a. Havainnekuvan puusto on esitetty viitteellisenä.

Mielipide kohta 2b. Havainnekuviissa esitetään alueen mahdollinen toteuttamistapa ja kuvat ovat tätä kaavaa varten laadittuja havainnollistavia kuvia miltä rakennukset voisivat näyttää. Lisäksi kaavan yleismääräyksissä todetaan:

“Uudisrakentamisen tulee sopeutua julkisivu- ja katemateriaaleiltaan lähiympäristössä sijaitseviin rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin rakennuksiin.”

Kaavaehdotukseen korttelialueelle lisätään rakentamisen sopeutumista koskeva määräys.

Liito-oravan siirtymäreiät on turvattu kaavamääräyksellä sl-17; *“Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkana säilytettävä ja kehitettävä alueen osa. Alue tulee säilyttää puustoisena. Metsänhoidossa tulee turvata liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä ruokailupuiden säilyminen.”*

Mielipide kohta "Kiikkistensalmentien ongelmat 1-7":

Katso vastine huomautukseen nro 1. Tien reunassa kulkevat putket eivät ole kaava-alueen tien parantamisen este. Kaavalla on mahdollistettu tien leventäminen ja parantaminen. Hälytysajoneuvot käyttävät alueelle tullessaan Kiikkistensalmentietä. Osallisilla on oikeus ottaa kantaa alueen kaavoittamiseen koko kaavaprosessin ajan. Kaavaehdotukseen aineistoon lisätään päivitetty havainnekuva alueelta.

14. MIELIPIDE

Tampereen evlut. seurakuntayhtymän omistama maa-alue (837-501-7-0) rajoittuu Aitolahden vanhan pappilan itäpuolella kotimme tonttiin. Alueemme on metsäistä, osin peltoa ja osin entistä peltoaluetta, johon on istutettu metsää. Seurakunnan leiritoiminnan myötä omistamallamme alueella on ajoittain havaittu asiantonta ja luvatonta toimintaa, mm. metsään tehtyjä nuotiopaikka ja, tyhjiä pulloja, tupakantumpeja ja muuta roskaa. Myös puustoon on kajottu. Seurakunnan tiloissa/alueella leireilleet ovat kulkeneet metsän kautta myös välittömään pihapiiriimme. Tilanteista on selvitty puhumalla, mutta keskustelujen perusteella on ilmeistä, että leireille osallistuneilla ei ole mitään käsitystä seurakunnalle kuuluvan maa-alueen rajoista. Nyt suunnittelussa oleva leirikeskuksen laajentuminen majoituskapasiteetin osalta ja siirtyminen ympärivuotiseen käyttöön toisi toteutuessaan majoitusrakennuksia seurakunnan maa-alueen ja tonttimme rajan välittömään läheisyyteen. Perustuen aikaisempiin kokemuksiin on ilmeistä, että mainitut haittailmiöt tulevat lisääntymään, erityisesti jos suunnitelma mökkikylän vuokraamisesta seurakuntatoiminnan ulkopuoliseen käyttöön toteutuu. Jotta leirikeskuksen/mökkikylän käyttäjät tunnistavat käytössään olevan ja yksityisen maa-alueen rajan edellyttämme seurakuntayhtymän rakentavan aidan tonttimme rajalle. Kulku suunnitellun ranta-asemakaavan alueelle tapahtuu kapean ja mutkaisen Kiikkisensalmentien kautta. Kuljemme samaa tietä kotiimme ja olemme erittäin huolestuneita lisääntyvästä ulkopuolisesta liikenteestä tiellä. Tien kunto ja rakenne ei kestä suurleirikeskuksen tuomaa lisäkuormistusta. Erityisesti olemme huolissamme liikenneturvallisuudesta, jo nyt on nähty, että ulkopuoliset eivät noudata turvallista tilannenopeutta. Saunalahden (kaava-asiakirjoissa Pättinlahden) ympäristö tehtailija Kligendahlin huvilaineen (kaava-asiakirjoissa Björknäsin huvila) on maisemallisesti arvokas ja selkeä osa Hirvenniemen alueen kulttuurihistoriaa. Olemme iloisia seurakuntayhtymän suunnitelmasta suojella rakennus lähiympäristöineen. Samalla olemme kuitenkin huolissamme Saunalahden lisääntyvästä käytöstä. Itse lahti on matala (keskisyvyys n. 1,5 metriä) ja sen pohjukassa on merkittävät järvikalojen, mm. hauki, ahven, lahna ja kuha, kutualue. Vuonna 2011 syksyllä Saunalahden huvilan lähelle rantautui hinaaja, joka muutaman päivän rannassa seistään upposi aiheuttaen paikallisen öljyvahingon. Tapahtuneesta ilmoitettiin Pirkanmaan EL V-keskukseen ja evlut. seurakuntayhtymälle. Uponneesta hinaajasta valui veteen öljyä useampana päivänä. Öljy viiپی Saunalahden veden päällä loistaen "sateenkaaren väreissä" ja osa öljystä muodosti veden kanssa emulsion, painuen lopulta lahden pohjaan. Haverin seuraukset havaittiin seuraavina vuosien kala- ja rapusaaliin vähenemisenä. Saunalahden kunnan kannalta on tärkeää, että vesirakentamista ja veneliikenteen aiheuttamaa veden sekoittumista vältetään, jotta pohjaan painunut öljy ei aiheuta uutta vahinkoa lahden herkälle luonnolle. Haverista on saatavissa lisää kuva-aineistoa oheisen lisäksi. Saunalahden herkkyyden ja erityislaatuisuuden vuoksi pidämme lahden matalaan pohjukkaan suunniteltua 80 neliön saunarakennusta merkittävänä luonnon kuormittajana. Leirikeskuksen käytössä on toinen, huvilan lähistöllä sijaitseva iso saunarakennus, syvemmän ja laajemman vesialueen (Niihamanselkä) äärellä. Lisäksi kaavamateriaalin mukaan on useisiin ellei kaikkiin mökkeihin suunniteltu sauna/saunavaraus. Onko tarpeen rakentaa näin iso ja ympäristöä kuormittava saunarakennus matalan Saunalahden pohjukkaan?

Liitteet: valokuvat hinaajan haverista; yleiskuva ja näytekuva rannalla havaitusta öljyemulgaatiosta. Yleiskuva; uponnut hinaaja ja nostotöissä käytetty lautta ja koneet. Näytekuva: rannalla havaittua, sekoitunutta vettä ja öljyä.

Vastine: Liikenne katso vastineet nro 1-3. Uudet rakennukset kytketään keskitettyyn jätevesiviemäriin.

Alueen öljyvahinko katso vastine Mielipide nro 5.

15. MIELIPIDE

Kulku ranta-asemakaavaehdotuksessa mainituille Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän omistamille leirikeskuksille Aitolahden Vanha pappila ja Pättinniemi tapahtuu Pappilan yksityistien nro 63 kautta. Pappilan yksityistie nro 63 on kulkuväylä myös Tampereen Kisatoverit ry:n omistamaan valmennuskeskus ja vapaa-ajanviettopaikka Ensilään. Pappilan yksityistie nro 63:lla on 26 osakasta, joista yksityiskiinteistöjä on 22, näistä rakentamattomia/asumattomia tontteja tai maa/metsätalouskiinteistöjä on kahdeksan. Loma-asuntoja on neljä. Vakituksella asuttuja yksityiskiinteistöjä on kymmenen. Yhteisöosakkaita ovat Tampereen evlut. seurakuntayhtymä ja Tampereen Kisatoverit ry. Osakasjakaumasta johtuen tien käyttö on painottunut kevät-kesä-syksyaikaan, jolloin seurakuntien leiritoiminta ja Ensilän jalkapallokentän käyttö harjoituksiin/turnauksiin on aktiivisimmillaan. Pappilan yksityistie nro 63 on sorapintainen, kapea ja osin peitteinen (mutkat, maaston muodot) yksityistie ilman valaistusta ja kaiteita. Kapeudesta johtuen henkilöauto-tyyppisten ajoneuvojen kohtaaminen edellyttää matalaa tilannenopeutta ja monessa kohdassa myös toisen ajoneuvon peruuttamista leveämpään kohtaan, tai ennakkointia, missä toinen ajoneuvo

pysähtyy odottamaan kohtaavan ajoneuvon ohittamista. Henkilöautoa isompien tai henkilöauton ja isomman ajoneuvon kohtaaminen edellyttää aina toisen ajoneuvon peruuttamista leveämpään kohtaan tai risteykseen, missä ajoneuvot voivat sivuuttaa toisensa. Pappilan yksityistie nro 63 on talviaikaan lumi/jääpintainen ja havaintojen mukaan se on jo nyt tottumattomalle ulkopuoliselle kuljettajalle haasteellinen ajettava; tieltä suistumisia tapahtuu lähes vuosittain. Kevätaikaan savi/sorapohjainen tie kärsii routimisesta. Yleisötilaisuudessa 6.4.2017 kiinteistöpäällikkö Heikki Päätaalo valotti leirikeskuksen tulevaa käyttösuunnitelmaa, jonka mukaan leirikeskuksesta suunnitellaan ympärivuotista kohdetta erilaisille leireille, seurakuntien henkilöstön virkistytymiselle ja myös mahdollisuutta vuokrata leirikeskusta ulkopuolisten toimijoiden käyttöön. Päätalon mukaan leirikeskuksessa voitaisiin pitää useita yhtäaikaista leirejä, joiden yhteenlaskettu majoituspaikkatarve on suurimmillaan noin 250-300 vuodepaikkaa. Lisäksi suunnitelmissa mainitaan leirikeskuskokonaisuuden työllistävän noin kahdeksan henkilöä ympärivuotisesti, joiden kulku alueelle tapahtuu Pappilan yksityistie nro 63:n kautta.

Tiehoitokunta katsoo, että Pappilan yksityistie nro 63 ei ole soveltuva (tien kapasiteetti, tien runkorakenne, tien turvallisuus) suunnitelmista ilmenevään käyttömäärään.

Tiehoitokunta katsoo, että toteutuessaan Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän ranta-asemakaava edellyttää yksityistien lakkauttamista välillä Aitoniementie/Kiikkisensalmentien risteys – Kiikkisensola/Ensilä ja tien kunnossapitovastuun siirtämistä Tampereen kaupungille.

Kyseisellä tieosuudella vakituisesti asuttuja yksityiskiinteistöjä on neljä.

Vastine: Katso vastine MieliPide nro 1-3. Kaavaan on osoitettu Kiikkisensalmentielle leventämismahdollisuuksia seurakunnan maille.

16. MIELIPIDE

Näin laajalla suunnitelmalla, kuinka on otettu huomioon aitoniementien ja kiikkisensalmentien käytön lisääntyminen? Vaikka aitoniementie on asfaltoitu, se on mutkainen ja huonossa kunnossa. Kiikkisensalmentie on aivan liian kapea (juuri ja juuri kaksi henkilöautoa pääsee sivuuttamaan toisensa) tiellä ei ole kohtaamispaikkoja! Tie täytyisi leventää. Tie ei varmasti tule kestäämään rakennusaikaista liikennettä (raskasta liikennettä). Lisäksi mainitakseni aitoniementien ja kiikkisensalmentien risteys on todella vaarallinen, riittämätön näkyväisyys! Meluhaitat tulevat varmasti lisääntymään isojen leirien osalta sekä mökkien ympärivuotisesta vuokraamisesta ulkopuolisille. Ympäristöasiat on myös syytä ottaa huomioon! Haluan myös ihmetellä, miksi tästä asiasta ei ole ilmoitettu muille lähialueen asukkailla, ainoastaan rajanaapureille? Onko seurakuntien ollut tarkoitus tehdä tämä salassa??

Vastine: Liikenne: katso vastineet huomautukset nro 1-3 ja öljyvahinko vastine huomautukseen nro 5.

Kaavaprosessi on avoin ja julkinen. Kaavan laatimisesta on kuulutettu avoimesti, ja siitä on lisäksi järjestetty yleisötilaisuus.